

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane „ „ „ pe 1/2 an 5 „ „ România și străinătate pe an 14 franci „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“ iară banii de prenumerațiune și inserțiuni al ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei dicec. în Caransebeș

O carte de mare valoare

(Continuare)

10. Fă-mă să aud bucurie și veselie,
să se bucure oasele cari le-ai sfărmat.
11. Ascunde fața ta de păcatele mele,
și toate fărădelegile mele șterge.
12. Inimă curată creează-mi Dumnezeuule,
și spirit tare înnoește în lăuntrul meu.
13. Nu mă lepăda dela fața ta,
și spiritul cel sânt al tău nu-1 lua dela mine.
14. Dă-mi iară-și bucuria mântuirii tale,
și spirit voitriu imi împărtășește.
15. Învătă-voiu pre cei fărădelege căile tale,
și cei păcătoși la tine se vor întoarce.
16. Mântuesce-mă de sânziuri,
Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele,
lăudava limba mea dreapta ta.
17. Doamne buzele mele vei deschide,
și gura mea va vesti lauda ta.
18. Că nu voesci sacrificiu căci așa fi dat,
de ardere de tot nu ai plăcere.
19. Sacrificiile lui Dumnezeu spirit înfrânt,
inimă înfrântă și zdrobită Dumnezeuule nu vei
desprețui.
20. Fă bine întru bunăvoința ta Sionului,
zidesce zidurile Ierusalimului.
21. Atunci vei binevoi sacrificiile dreptății,
arderea de tot și întregă,
atunci vor pune pe altariul tău junci.

Vers. 10. *Fă-mă să aud bucurie și veselie*, adică, fă-mi cunoscut, trimite-mi scirea, cumcă mi-ai ertat păcatele, ca așa auzind-o, să simțesc bucurie și să am iară-și voia bună, care am pierdut-o, de când sunt conșciut de păcatele mele grele. *Să se bucure oasele cari le-ai sfărmat*. Oasele, care în supărări și dureri mari pare că își pierd suctul și seacă, după ce trec aceste, ele se întăresc. Secate au fost însă oasele lui David, pentru că prin musturarea profetului Natan îi se deșteptase conșciința despre greu-

tatea păcatului său. Torturile conșciinței îi veșteziseră puterile. Delăturându-se cauzele grijii și ale supărării, bucuria și îndestularea omului se manifestează nu numai în fața lui, ci și prin vioiciunea corpului întreg, a oaselor, cari susțin corpul.

Vers. 11. *Ascunde fața ta de păcatele mele*, înseamnă atâta, cât uită, iartă pacatele mele, nu le mai ținea în samă. Este zis în icoană luată dela om, carele ducă voiesce să nu scie despre o faptă, își ascunde s'au întoarce fața sa dela dînsa, ca să nu o vadă. *Și toate fărădelegile mele șterge*, exprimă aceeași rugare. Dumnezeu se leșteargă din cartea unde sunt însemnate, ca cum ele n'ar fi existat.

Vers. 12. *Inimă curată creează-mi Dumnezeuule* curătesce-mi inima de toate aplecările și poftelile pecătoase, fă-o curată, ca cum ar fi o inimă de tot noaună. *Și spirit tare* în ascultarea și observarea legii tale înnoește, adică fă, ca spiretul meu de acum înainte să fie tare, nu ca până acum, lesne aplecat la păcate.

Vers. 13. *Nu mă lepădă de la fața ta*. Dela față se lăpădă un lucru urcios, pre care omul nu voesc să-l vadă în ochii sei. Această lăpădare și-o cugetă și despre Dumnezeu față de sine, carele pentru uriciunea păcatului îl va lăpăda dela fața sa, își va întoarce ochii sei dela dînsul. *Și spiritul cel sânt al tău nu-1 lua dela mine*. Regilor la înăugurarea lor li se împărtășia ungerea, care eră simbolul, cumcă li se împărtășește spiritul, ajutoriul lui Dumnezeu pentru chemarea lor cea înaltă (vezi I. Salm. 16, 13). Prin păcate, cel uns se făcea nevrednic de acest ajutoriu. Așa se zice despre Saul după ce devenise nepăstrătoriu de legile lui Dumnezeu, cumcă 'lău părăsit spiritul lui Iehova (I. Salm. 16, 14). David se roagă deci, ca Dumnezeu să nu-1 lipsască de ajutoriul lui.

Vers. 14. *Dă-mi iarăși bucuria mântuirii tale*, adică îmbucură-mă iarăși cu grația și ajutoriul tău, cari le-am avut înainte de ce am păcătuit atât de greu. Daruesce-mi-le iarăși aceste, pentru ca să viețuesc și să guvernez poporul după voința ta. *Și spirit voitriu imi împărtășește*. Ertându-mi păcatele, dă-mi un spirit, carele cu bucurie să fie aplecat la ascultarea poruncilor tale. Cuvântul tes-

tului evreesc *nadhib* (נדב) înseamnă nu numai *voitoriu*, bucuros de a face sau a se supune la ceva, care însemnare o cere aici contestul, ci și *pricepe, frunțas*. În această însemnare l-au luat Alesandrina, traducându-l cu *πνεῦμα ἡγεμονικόν*, iară a noastră cu *spirit stăpânitoriu*, după care deci înțelesul ar fi: dă-mi mie un spirit vrednic de un principe, de un stăpânitoriu.

Vers. 15 *Învăța-voiu pre cei fărădelege căile tale*. Dacă mă vei asculta Doamne, dacă îmi vei erta păcatele, nu numai eu voiu îmbla în căile tale, voiu împlini legea ta, ci și cei *păcătoși la tine se vor întoarce*, voiu cauta și pre alți păcătoși să-i aduc la îndreptare și la ascultarea poruncilor tale. Ei în mine vor avea exemplul al bunătății și îndurării tale, și chiar aceia carii au slăbit în credință, s'au nu cred în tine, te vor recunoaște de Domnul Dumnezeu lor, de Dumnezeul cel adevărat.

Vers. 17. *Mântuesce-mă de sânziuri*, adică atât de vina cât și de pedeapsa pentru sângele lui Uria, soțul Batșebeii, cât și al altora, care am făcut ca să acopăr fapta cea rușinoasă a poștei mele neertate. De altmintrele *sânziuri* înseamnă fapte crunte, versări de sânge nevinovat, pentru care ca pedeapsă trebuia să curgă și sângele celui ce făcea uciderea sau omorul; *Dumnezeule, Dumnezeule mântuiri mele*, adică acela, dela care atărnă mântuirea mea. *Lăuda-va limba mea dreptatea ta*. Ertându-mi păcatele, eu te voi lăuda ca pre cel preaindurat, carele pedepsești pe păcătos, dară dacă se îndreaptă și cu inimă umilită și înfrântă se întoarce către tine, tu îl ierți și îl primesti, iarăși în grația ta.

Vers. 17. *Doamne buzele mele vei deschide*. Conștiința păcatului meu îmi închide buzele, nu cutez să rostesc lauda ta, deși inima mea este de aceasta. Dacă-mi vei erta păcatul, atunci buzele mele vor fi deschise și *gura mea va vesti lauda ta*, voiu cuteza ca omul, carele este iarăși primit în grația ta, să rostesc laudele tale, să măresc bunătatea și îndurarea ta.

Vers. 18. *Că nu voesci sacrificiu, căci aș fi dat*. Pentru espierea păcatului, era în legea mosaică prescriș un sacrificiu pentru păcat. Sacrificiul însă trebuia să fie urmărirea înfrângerii și căinței celui păcătos. Mulți dintre Israiliteni însă în toate timpurile, parte din neștiință parte din nepăsare credeau, cumcă dreptății dumnezeesci este făcut îndestul numai simplu prin sacrificiul singur, fără de a mai reflecta la lăuntru. Sânta scriptură însă în multe locuri, precum de es. și în Psalm 50, 8—22 arată, că Dumnezeu nu are plăcere de sacrificie de aceste, la cari lăuntru omului nu corăspunde actului sânt. Deci și David zice, că dacă Dumnezeu ar voi sacrificii fără căință, și umilire internă, el ar fi adus. *De ardere de tot nu ai plăcere*, are aceeași însemnare, ca și cuvintele de mai înainte.

Vers. 19. *Sacrificiile lui Dumnezeu spirit înfrânt*. Cunoscința păcatului, căința adevărată, umilirea înaintea lui Dumnezeu și voința tare de a se feri de păcat, este adevăratul sacrificiu, care îl primesce Dumnezeu cu plăcere dela cel păcătos. Sacrificiul din afară, adică cel crunt, numai atunci este primit, dacă este împreunat cu acesta din lăuntru. *Inimă înfrântă și zdrobită Dumnezeule*

nu vei desprețui. De oare ce căința adevărată și umilirea îți este sacrificiu plăcut, pentru aceea nu vei desprețui nici inima cea înfrântă și zdrobită de cunoscința păcatului meu celui greu și de căință, ci-mi vei erta și mă vei primi iarăși în grația ta.

Vers. 20. În versul acesta se face rugare către Dumnezeu, ca el să ajute ca să se zidească zidurile Ierusalimului. Neziându-se mai deaproape, ce ziduri să se zidească, trebuie de înțeles zidurile de întărire ale Ierusalimului. Pe timpurile lui David zidurile Ierusalimului, pre carele îl întărise el însuși, nu erau stricate. Derimate cu totul au fost ele abia de către Caldei și s'au zidit iarăși după captivitatea babilonică de către Neemia. Urmează așadară, că aceste două versuri sunt aduse în timpul captivității. Sunt și carii cred, că și aceste versuri ar fi ale lui David și ar avea privire sau la o completare a întăririlor Ierusalimului, sau la viitoarea zidire a templului și întărire a Sionului.

Vers. 21. *Atunci vei binevoi sacrificiile dreptății*, adică îți vor fi plăcute sacrificiile aduse întocma după prescripțiile legii. *Arderea de tot și întreagă*, atât una cât și alta înseamnă tot aceea. Arderile de tot se numeau și întregi, pentru că carnea victimei ardea întreagă pe altariu.

Severineana

Semne de viață în Caransebeș, în centrul fostului confiniu militar român-banatic!

„Severineana“ este obiectul, ce preocupă pe toți grănicerii și cu deosebire pe Caransebeșeni.

A trecut mai bine de un deceniu, de când frunțașii grănicerilor se frământă cu ideea, ca să înființeze o asociațiune, care se deștepte, să încurajeze și să desvolte în spirit comercial și economic poporul nostru, — într'un spirit, care de bunăsamă asigură esistența și bunăstarea ori căruia popor.

Această frământare a fost produsă de tristețile împrejurări comerciale-economice, în cari ne aflăm, noi grănicerii, de un timp încoace. Zic de un timp încoace, pentru că ca oameni, cari trăim din coarnele plugului, din crescerea vitelor și din pomărit, am avut cândva și zile bune.

În acele zile în piața Caransebeșului nu vedeai decât firme de neguțatori români, cărora le vindeam produsele noastre pe omenie, și dela cari, în casuri de lipsă, ne cumpăram cele noaue necesarii pe credință.

Astăzi acele firme sunt toate străine. Neguțatorii români de odinioară ai Caransebeșului parte s'au retras la o viață mai comoadă, mai domnească, după ce înavușindu-se și-au asigurat esistența lor și a familiilor lor; parte loviți de soartea neguțatorului român s'au prăpădit; parte

au rămas neguțători numai cu numele și în timpul concurenței de astăzi nu sunt decât niște umbre.

Cât timp am avut neguțătorii noștri, poporul nu a dat îndărăpt.

Astăzi însă, când și vremurile sunt mai grele, poporul nostru dă înapoi văzând cu ochii. Și nici nu se poate altcum. El își vinde produsele sale prin trei-patru mâni, cari toate trăesc din omenia lui; iar când este vorba de cumpărat, credința de odinioară s'a schimbat în cambii, ce ne duc la sapă de lemn.

Convinși de stările nefiresci, în cari abia o ducem de astăzi pe mâne, și conșcii de responsabilitatea, ce are să cadă asupra lor, fruntașii Caransebeșeni sprijiniți de concursul oamenilor mai cu trecere din întreaga fostă graniță, punând umăr la umăr au dat dovezi, că atunci, când binele de comun reclamă muncă, zel și abnegațiune, ei sunt la locul lor și așa în decurs de câteva săptămâni au pus temelie acelei societăți, care menită este să ușureze soarta popoului nostru, ba chiar să-i deie mână de ajutoriu la redicarea stării lui materiale.

Înființarea Severinenei, ca societate comercială pe acții, este aproape realizată.

Astăzi ideea fruntașilor grăniceri este aproape faptă.

Capitalul de fondare, 100.000 de coroane, împărțit în 2000 de acții este subscris, deși puțini sunt subscrietorii. El este subscris mai tot de Bănățeni. În fruntea lor stă Prea Sfinția Sa Domnul Episcop Nicolae Popoa, care a subscris cele mai multe acții, dovedind astfel, că și cu fapta contribuie la instituțiune, ce au de scop prosperarea turmei Sale. De laudat între acționari sunt și Ilustrii Mocsonyesci, apoi actualul president al Comunității de avere, D-I Ilie Curescu, și unii preoți, învățători și cărturari de ai noștri, cari nu numai că s'au angajat cu denariul lor la fondarea „Severinenei“, ci au fost și neobosiți în căutarea de acționari.

Va să zică greutatea cea mai mare la înființarea „Severinenei“ este învinsă.

Recunoștiință pentru acest fapt, care pus la cale tocmai într'un an rău, ca anul acesta, multora ne făcea gânduri posomorite, o merită în prima linie Domnul Curescu, care prin vază și popularitatea, de care se bucură între grăniceri, a asigurat întemeierea „Severinenei“. Nu mai puține merite la înființarea acestei societăți comerciale are P. O. D. Andreiu Ghidiu, care în lucrările grele de împlinit de până acuma a escelat prin munca și abnegațiunea sa. Tot așa vrednici de laudă sunt acei membrii fondatori, cari activi au fost din capul locului.

Tuturora le mulțămim și rugăm pe preabunul Dumnezeu, ca să încoroneze cu succes lucrul conceput de ei!

Grăniceriu

Isvoare de venit pentru învățători

Aproape de noi e timpul, când lefurile învățătoresci, cu puține excepții, erau din seamă afară mici, pe alocurea ridicole chiar. Nu cercetăm motivele ascunse, din cari a mâncat, destul că guvernul a ținut să intervină și astfel lefurile învățătoresci s'au regulat și îmbunătățit ca prin farmec.

Adevărat, că solvirea însăși nu urmează pretutindenea în regulă și ce e mai rău, mulțime de comune bisericesti n'au apucat nici măcar să decreteze urcarea cuvenită. Abstracție însă de puține cazuri, învățătorii aveau calificați pot astăzi se conteze la suma de 300 fl. leafă sigură. E speranță, că se va sporii încâtva prin cuincuenaliile în curgere, numai cât leața însăși, hotărât lucru, tot mică rămâne. Zice-se, că guvernul ar fi plănuid urcarea la câte 400 fl. Natural însă, că învățătorii nu se pot bizui pe aceea-ce ar fi să urmeze în viitorul mai îndepărtat, Dumnezeu știe când, și buni bucuroși, că pot încasa leșoarele de câte 300 fl., cei mai mulți o încercă cum biet pot, de azi pe mâne.

Ca să nu mai vorbim în special de cei cu familia numeroasă și nevoiți a se răzima numai sau mai numai în leafă, învățătorii noștri preste tot și în deosebi cei căsătoriți, câte greutatea nu întimpină voind să împace chiar și numai trebuințele materiale aveau neapărate! Norocul că aproape toți au știut să se creeze înșiși isvoare de venit laterale, unii ca scriitori la primării sau alte oficii, alții ca funcționari la institute mărunte de credit sau conducând strana resp. corul în biserică, iar alții ca stupari, sau făcând negoț sau prășind altoi, poame, vin, legumi și așa m. d. Cei mai mulți însă se ocupă, știut este, cu economia câmpului, muncind în sudoarea feței alături cu țeranii, firesce pe timpul liber de școală. Cari sunt harnici și dispun de pământ relativ mult, s'au avântat pe calea propășirii materiale și continuă a se înavuți. Neasămănat mai numeroși sunt învățătorii, cari nu au la dispoziție decât puține vite și 3—8 jugere pământ în parte slăbuț și aducând venit adese nensemnat. Sunt iar alții, cari nu au decât căscioara de locuit sau și o grădină doauă, o bucată de viie, un fenaț etc.

Din puținul cât au, unii știu să tragă folos relativ mare, fie că exploatează grădina sau și moșioara dela câmp cu deosebită îngrijire și realizează astfel recolte mai mari ca de obicei, fie că prășesc altoi, poame, struguri, semințe, galițe etc. de o calitate superioară, sau cultivă alt ram economic aveau bănos. Durere însă, că nu puțini alții continuă în ale economiei pe calea datinei ruginite, în

rind cu țeranii. În adevăr, la nu puțini dintre învățătorii noștri găsim vite slăbuțe și de soi prost, arături, fânețe sau vii rău grijite, unelte și clădiri în stare vrednică de osândit și nu arareori grădini lăsate în grija sorții.

Dar dacă e așa și așa este, natural că învățătorii pe cari îi privește nu au cuvânt a se văera mereu de sărăcie. Înadins zicem: pe cari îi privește; căci, nu-i vorbă, mulți învățători premerg și în ale economiei cu bun exemplu și vrednici sunt de toată lauda. Hotărît însă, că ar putea realiza din economie sau pe alte căi profit neasemnat mai mare, dacă, onoare excepțiilor, ar fi mai sprinteni și ar ști să se avânte cu mai multă îndrăzneală pe aripile progresului economic.

Unii din învățătorii și preoții noștri sunt lăsaători din seamă afară, alții sunt greoi, așa că nu-i poți urni decât foarte cu anevoie, iarăși alții nu se încumetă a părăsi drumul bătut și a introduce cutare reformă salutară, alții se codesc sub cuvânt de sărăcie sau pun vina în cărua a fel și fel de împrejurări, cari ele nu le ar fi îngăduind ameliorarea stării materiale. Sunt însă mulțori, cari renunță până și la folosul ce li se îmbie uneori cu de-a sila. Causa trebuie căutată parte în lăncezirea, de care par a fi cuprinși mulți cărturari sătesci la noi, parte în lipsa energiei și spiritului de întreprindere, parte și mai ales în nesciință cum și în obiceiul de a trăgăna lucrurile în nesfârșit. Ca, stând în fruntea Reuniunii noastre agricole, avu-am destule ocaziune să mă conving, că așa este.

Dintre multele exemple voiu alege câteva mai proaspete:

Cânepa italiană întrunesc mari avantagii economice și merită cea mai întinsă răspândire. În condiții priincioase, ea dă recoltă a avea foarte mănoasă și de o calitate superioară cănepei indigene. Spre a o împământeni la noi, comitetul Reuniunii agricole (din Sibiiu) a cumpărat în mai multe primăveri câte 10—20 kgr. sēmēntă adusă din Italia. Era de presupus, că membrii mai inteligenți și cu deosebire preoții și învățătorii noștri vor folosi ocaziunea binevenită de a face încercări cu sēmēnta ce li se imbia gratuit. Fapt e însă, că abia, abia s'au găsit între membri, și resp. nemembri, cui să se distribue, și nici când la sorocul anunțat. Promisiunea de a răscumpăra, cu preț urcat, sēmēnta prășită, n'a aflat nici ea resunet.

Cu sēmēnta de trifoiu și luțernă imbiată în scris și prin graiu viu an de an, de asemenea am dat de greutate, nefind destui, cari să o fi cerut. Un mare neajuns a fost și e, că mulți se adresează zile și chiar săptămâni mai târziu decum s'ar conveni.

Nici măcar pădureții și surceii imbiată n'au aflat indetui doritori.

Alt exemplu. Ploile necurmate, de cari am fost ast an bănuți, au cășunat innoroirea a sute și mii de sēmēnturi. În dorința de a leculi ase-

menea calamități în viitor și de a împământeni cu timpul o plantă foarte spornică pe seama pământurilor înecate sau altcum pustiite, comitetul numitei Reuniuni a recomandat sēmēntă de napi uriași englezești cari, sēmēnați într'un târziu în miriște sau aiurea, ajung în Anglia greutatea de 6—8 kgr. Intenția comitetului era de a prăsi sēmēntă au de an mai multă, firesce de cel mai bun soi. Drept probă s'a adus din Scoția 1 kgr. sēmēntă originală cu prețul de 4.40 fl. și s'a imbiat gratuit sub condiția, că Reuniunea va răscumpăra sēmēnta produsă cu cel puțin 2 fl. de kgr. Speculă mai avantajoasă în ale economiei nici că se poate, producțiunea amintită fiind relativ ușoară și efină. Dar lucru de necrezut, sēmēnta adusă prin Iunie, zace și astăzi împachetată; căci între cărturarii sătesci, cărora ne adresarăm prin graiu viu și în scris chiar, nu s'a găsit macar unul, care să ia darul scump în primire!

În fața exemplelor citate, lângă cari multe altele s'ar putea adăuga, va trebui să recunoaștem, ca prea suntem greoi și nepăsători și că nu arareori înșine contribuim la dănuirea sărăciei, de care ne jeluim. Promitem bucuros, noi Românii cărturari, și ne arătăm dispuși a urma povețelor bune, când însă vine lucrul la adică, tot așa bucuros încrucișăm mâinile șovăind sau trăgănam începerea și cu ea isprava înșasi.

În ce privește învățătorii noștri, recunoaștem iarăși, că aproape toți ar face și ar drege și s'ar apuca de muncă, când vorba e de a și crea isvoare potrovite de câștig, numai cât mulți din ei nu se știu orienta în alegerea ocupațiilor și a mijloacelor de aplicat.

Va fi deci, așa sper, instructivă și binevenită expunerea ce urmează, cuprinzând povețe și îndegătări practice în materie de ocupațiuni, cari ar putea servi învățătorilor noștri drept isvoare de venit. În privire vom avea, de sine înțeles, împrejurările date și mai ales starea materială și poziția învățătorilor noștri.

Incepem cu pomăritul atât de acomodat pentru învățători. Cu punerea acestui ram în serviciul școalei populare s'a făcut și se mai face, știut este, mare sfară, durere mai multă sfară decât ispravă. Toți glăsuim împreună, noi cărturarii, pentru o cultură cât mai răspândită și rațională a pomilor și toți recunoaștem necesitatea de a înzestra școalele cu grădini în regulă, drept exemple vrednice de imitat. În realitate însă nu găsim decât un modest început.

Abstracție făcând de comunele, cari n'au apucat a înființa grădini pe seama școalei resp. a le îngrădi, mulțime de grădini școlare, deși îngrădite și în condiții priincioase, se află în părăgînire, uneori totală.

Pre nu puțini învățători i-am auzit desvîovăindu-se, că pământul ar fi rău, că altoii și pomii resp. poamele nu ar isbuti, clima locală fiind maș-

teră, că în lipsa de brațe și resp. unelte n'are cine și cu ce îndeplini mai ales lucrările pregătitoare, că nu li se acordă remunerația cuvenită, că din cauza instituirii provisorice vor trebui eventual a se statornici aiurea, că în timpul vacanțelor nu e cine să grijască de grădină, că purtarea economiei câmpului le consumă întreg timpul liber și așa m. d.

Multe am avea de întimpinat, dar resumăm spusele declarând aceste și alte asemenea motivări ca fiind rareori temeinice. De altcum vom reveni în parte, când cu îndegetările speciale. Atâta numai deocamdată, că în aproape ori ce pământ și climă e dată puțința de a prăsi, dacă nu tocmai mere, pere, struguri și perseci de soiuri ales, apoi de sigur pădureți de altoit și altoi, cari promet bun câștig, de asemenea sămânțe prețioase, legumi, alune uriașe, trandafiri nobili și alte flori, brazi, vin de strugurei etc.

Spre a înlesni orientarea vom suleva, acum în special, ocupațiunile și isvoarele de venit în parte atinse.

Un mănos și sigur isvor este *strângerea de simburi*, mai ales din mere și pere pădurețe. Cu excepția unor puține soiuri, cum sunt d. e. merele pătule, poamele nobile cuprind simburi adese sterpi și prea mărunți. Întăietate se dă firesce simburilor proaspeți, întregi, grei, liberi de gozuri și provenind din fructe pădurețe mari și îndeplin coapte; simburii știrbiți, vermănoși, scoși din poame ferte sau recoltate în părgă nu sunt buni de prăsilă.

În schimbul unei recompense modeste, acordate elevilor, învățătorii noștri, aproape toți, ar putea strînge, fără mai nici o trudă, însemnate cătățimi de simburi cari, puși în vânzare, ar da cel puțin 1 fl. de kgr. câștig curat. În adevăr, din sumedenia de poame, cari se consumă la noi, mai ales când cu facerea oțelului și mustului în anii mănoși, câți simburi nu ar putea strînge învățătorii înșiși! Provisiile de simburi s'ar putea vinde direct, eventual în mare prin mijlocirea Reuniunii noastre agricole.

Între simburii buni de vânzare se mai numără cei de gutui și cireșe. Mult mai estini sunt firesce simburii de prune și perseci atât de spornici la strins.

Din o parte a simburilor strînși învățătorii ar putea prăsi, în grădina școlară sau proprie resp. în amândouă, mulțime de pădureți, cu deosebire meri și peri. Supuși fiind la îngrijirile cuvenite, pădureții reușesc la noi pretutindenea, chiar și unde clima e aspră și pământul sērăcacios. Asupra procederii când cu sământatul și cultura mai departe, învățătorii noștri sunt orientați și resp. pot recurge la ceea-ce scrierile și practica le îmbie cu prisos. Rămâne să accentuăm aici, că o grădină de abia 300—400 m. pătrați ajunge pentru de a scoate în vânzare an de an mii de pădureți, cari au bună trecere și respălătesc munca și așa puțină adese mai

bine decât pomii roditori. Reuniunea agricolă e năpădită primăvara cu cereri și ar putea mijloci vânzarea zeci de mii de pădureți, suta cu 50—100 cr.

(Va urma).

Conferința

învățătorilor gr. or. rom. din despărțământul Buziaș

Conform cerculariului presidiului acestui despărțământ, M. On. D. Aureliu Drăgan administrator protopresbiteral, conferința s'a ținut luni în 12 Ianuarie a. c. în școala confesională din Buziaș,

La 10 oare înainte de amiază după chemarea Duhului S. președintele prin o cuvântare plină de sfaturi și povețe arătând scopul precum și folosul, ce'l aduce învățătorilor adunările în conferințe, dechiară adunarea de deschisă.

La adunare, cu foarte puține excepțiuni au luat parte aproape toți învățătorii din tract, mai fiind și următorii preoți: George Ciocoiu din Hitiaș, Avram Ciocoiu din Vucova; George Popovici din Silagi; Vichentie Murariu din Racovița; Nicolae Iancovici din Buziaș; Nicolae Iancovici din Căpăt, Ilie Gherban din Sērbova etc. etc. Cătră finea ședinței am avut onoare a vedea în mijlocul nostru și pe Onorab. Domn Pavel Jurma avocat în Buziaș.

După aceea s'a purces la desbaterea punctelor din cerculariu dezvoltând un interes cu totul viu toți cei de față. La punctul: *Care din cărțile didactice ar fi cele mai bune pentru școlile noastre?* învățătorii din Buziaș, Ciurciu face propunerea, ca să se aleagă o comisiune, care studiind cauza la procsima adunare să vină cu o propunere în merit. Sa ales: M. O. Domn Aureliu Drăgan adm. ppsc; Ioan Ciurciu inv. în Buziaș; Geoge Maghet inv. în Sacoșul-unguresc; Petru Bulgea inv. în Blajova; Ioan Folea inv. în Sacoșul-turcesc și Alexandru Lazar din Cadar.

Tot asemenea la punctul: *ABCdariiul de I. Moldovan din Arad, poate-se lua ca carte didactica?* s'a ales o comisiune în persoanele: Sidonia Barean învățătoare în Jebel; Ioan Ciurciu, Valeriu Bălan, Dobrin, Paliciu și Corneliu Crainicescu.

Învățătorii din Buziaș, ca bibliotecariul al acestui despărțământ, cetesce raportul său pe anul 1897, din care se vede: că biblioteca are 33 opuri în valoare de 17 fl. 94 cr. toate donate de membrii despărțământului. Aduce apoi la plăcută cunoștință membrilor, că la stăruința neobositului președinte, pe sama bibliotecii s'a făcut un dolaf cu două despărțăminte cu chei deosebite, dintre cari un despărțământ e merit pentru biblioteca despărțământului, iară al doilea pentru actele presidiale, în preț de 15 fl., din care sumă 12 fl. s'au fost adunat de cătră presidiu, iară 3 fl. dela vrednicul preot din Vucova, Avram Ciocoiu.

În fine bibliotecariul face apel cătră frații colegi, rugându-i, ca să jertfească fie-care din cărțile mult-puține,

câte le are, pe sama bibliotecii, ca și cei ce nu le au să poată avea ocaziune de a le ceti și prin urmare a-și lărgi cercul cunoștințelor.

După aceea s'a purces la restaurarea biroului pe viitorul period, rēdicēndu-se mai întâiu ședința pe 10 minute spre consultare. Redeschizēndu-se ședința, s'a ales cu aclamațiune, președinte: M. O. D. *Aureliu Dragan*, adm. ppopesc; notariu: *Ioan Folea*, inv. în Sacoșul-turcesc; cassariu: *Gregoriu Paliciu*, inv. în Jebel; bibliotecariu: *Ioan Ciurciu*, inv. în Buziaș.

Astfel și-a terminat adunarea agendele sale, după ce mai întâiu președintele mulțămind prezenților pentru interesul desvoltat, le poftesce tuturor întoarcere fericită la ale sale. Între urări de „Să trăiască“ Dl President părăsesce sala adunării.

Nu-mi pot încheia raportul, fără a nu aminti următoarele:

De un deceniu mă aflu în acest tract, am luat parte la toate adunările despărțământului. Pe timpul, când erau alți președinți, participau 5—6 învățători și cu aceea s'a trecut la ordinea zilei peste toate obiectele iac-așa. De 4—5 ani, de când tractul e administrat de părintele Drăgan, și de 2 ani de când tot D-Sa e președinte, ca prin farmec, s'au schimbat toate. Adunările au luat cu totul altă față. De drag să iei parte la ele. Învățătorii emulează. Fie-care caută să întrecă pe colegul său în activitate și nu vei auzi nici pe unul murmurând ca și până acuma: „ce să caut la adunare și așa nici un folos nu trag din adunare“. Acuma nu e așa; fie-care abea apucă să ajungă ziua adunării, căci e sigur, că va câștiga un cvant frumos de cunoștință. Povețele și sfaturile părintelui Drăgan sunt adevărat balsam. Nainte de asta cu 8—9 ani, nu a-i fi văzut la adunare preot, nici să-l fi cântărit cu aur, astăzi, pare că e minune, preoții se înving cu învățătorii, atât în a lua parte la adunări cu prezența, cât și cu ajutoriul.

Să trăiască președintele despărțământului nostru, trăiască gregarii, fără de cari lucru bun nu se poate face.

Un participant

Istorieare religioase-morale

Se zice, că odată a murit un împărat, care stăpânise foarte rău peste țara sa. După el rămăseră patru feciori, cari se certau pentru domnie.

Atunci se adunară sfetnicii împăratului și bătrânii țării și ziseră: „Să nu fie împărat cel dintăiu fecior, nici vre-unul din ceialalți, dacă nu este înțelept și vrednic să stăpânească peste țară“. Iar cătră feciorii împăratului ziseră: „Dacă cunoașteți voi fărădelegile tatălui vostru, și dacă le desprețuiți, acela dintre voi să se privească de mai înțelept și mai vrednic, acela să se urce pe scaunul împărătesc, care va înșira mai multe păcate d'ale tătâne-său și în public va promite, că le va urgisi și le va incunjura.“

Atunci începù cel d'intăiu și numără o sută de păcate d'ale tatălui său. Ca el nu scie nici unul

dintre frați, gâdea el, — lui trebuie să i-se dea coroana.

Al doilea numără două sute de fărădelegi și ocări amar pe tatăl său și el gâdea, că abună samă el o să capete tronul. Venind al treilea la rând numără trei sute de păcate, înșiră ticăloșie după ticăloșie și nu-i lăsă bun nici cât e negru sub unghia.

În sfârșit fu chemat al patrulea. Acesta zice: „Îmi pare foarte rău, că frații mei clevetesc pe tatăl meu așa de tare, fără rușine și fără sfială. Eu, dacă ași sci trei mii de fărădelegi, inima mea le-ar desprețui, dar buzele mele nu le ar rostii, pentru că el mi-a fost mie tată.“

Atunci se ridicară sfetnicii și bătrânii poporului, priviră un moment unii la alții, pe urmă îl îmbrățișară și strigară cu bucuria: „Tu ești cel mai vrednic, tu să ne fi împărat“.

Și el a fost împărat înțelept și drept și poporul a fost fericit sub stăpânirea lui.

Varietăți

Hirotonire. Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan, *Nicolae Popea*, a binevoit a sânti întru presbiter pe Domnul profesor de teologie *Gherasim Sērb*, Joi în 15 Ianuarie c.

Necrolog. În 22 l. c. au murit și în 25 st. n. s'a înmormântat în Viena prin preotul militar *Pavel Boldea*, cu mare paradă militară, colonelul *Vincentiu Bălaciu*, născut la anul 1837 în Rudăria, cercul Bozovicu, și proprietariu în Caransebeș. Reposatul au fost comandantul regimentului 15 de Husari, și cu el s'au înpuținat de nou numărul oficerilor eșii din fostele școli grăniceresci, ceea-ce e cu atât mai dureros, că locul lor în armată rămâne nesuplinat de români lipsindu-ne școlile pregătitoare. — *Un grăniceriu.*

— Cu inima frântă de durere anunțăm mutarea la cele vecinice a iubitului nostru tată, frate și moș *Petru Cerbu*, paroh gr. or. rom. în Iladia, care în 2 Ianuarie a. c. și-a dat nobilul său suflet în mâna Creatoriului. Rămășițele pământesci s'au așezat spre vecinica odihună Duminecă în 4 Ianuarie în cimiteriul gr. or. rom. din Iladia. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvântată! — *Iancu Cerbu*, teolog absolut, *Iconia* și *Elena Cerbu*, ca fii. *Paraschiva Cerbu* măr. *Condor*, ca soră etc.

Himen. Dl *Vasiliu Laria* vice-notariu în Ohababistra, își va serba cununia sa religioasă în 6 Februarie 1898. st. n. cu amabila domnișoară *Veturia Damșa*, fiica dlui *Nestor Damșa*, preot în Duleu.

Moarte cauzată prin păianjeniș. Ziarelor vieneze se comunică următorul cas tragic: În zilele trecute a murit în *Fischau* economul *P. Rumpler* în urma unei otrăviri de sânge. Tăindu-se adecă cu un cuțit la mâna stângă, și-a pus după sfatul unei țerance bătrâne pă-

ianjeniş pe rană, pentru de a curma curgerea sângelui. De fapt sânge nici nu a mai curs din rană, dar în aceeaşi zi s'a înbolnăvit şi după 3 zile a murit sub cele mai mari chinuri. Medicii au constatat otrăvirea sângelui prin întrebuintarea păianjenişului. Atragem atenţiunea cetitorilor nostri asupra cacestui cas, că şi la noi se întrebuintează acest periculos mijloc, pentru de a face să înceteze curgerea sângelui din atari rane. *G. Tr.*

Legenda lui Ianuarie. Ianuarie luna darurilor de anul nou, începutul unui an, care ne va aduce negreşit, ca şi toţi cei cari au trecut înaintea lui, bucurii şi suferări, dar pe care speranţa ni-l presintă cât se poate de vesel. Sunt trei săptămâni de când zilele au încetat de a se mai micşora; acum cresc încet. Ianuarie este un nou venit în marea familie a lunilor; el şi Februarie n'au esistat în totdeauna, căci cei dintâi Romani aveau anul numai de zece luni: începea cu Martie şi se sfârşia cu Decembrie. Se spune, că regele *Numa Pompiliu* a făcut anul de douăspre-zece luni, adăugând pe Ianuarie şi Februarie în urma celor zece luni, cari compuneau pe atunci calendariul roman. Ianuarie era a unsprezecea lună; Februarie a douăsprezecea. *Numa* a dat celei dintâi din cele două luni, pe care le-a introdus în calendariul roman, numele *Ianuaris*, în onoarea zeului *Ianus*. Sărbările lui *Ianus*, *Ianualele*, se celebrău la 1 Ianuarie cu jocuri şi tot felul de petreceri publice. În ziua aceea oamenii îmbrăcaţi cu hainele cele mai frumoase se duceau la Capitol, consuli mergând în fruntea lor să aducă jertfe lui *Joe*. Se ofereau lui *Ianus* smochine, curmale, miere şi prăjituri, cari se cheamă *ianuale*. Prăjiturile acelea erau făcute cu taină noaună, cu sare noaună, cu tămâie şi cu vin. Tot în onoarea lui *Ianus* se celebrău sărbările *Agonale* în Ianuarie, în Aprilie şi în Maiu. Vorba *agonală* venită din greceasca *agon*, însemnează o luptă pentru superioritatea eserciţiilor spiritului şi corpului. — (*C. p. t.*)

„**Revista Ilustrată**“ broşura pro Ianuarie, va apărea cu ceva întârziare, din cauză că ilustraţiunile se fac în Viena şi nu le-am primit la timp. Dar în câteva zile va apărea de sigur şi o vor primi toţi cei ce o doresc se o vadă. Pentru cei ce voesc a o abona însemnăm că: ediţia de lux va consta pe an 6 fl. pentru Austro-Ungaria 15 franci pentru România şi străinătate; ediţia populară numai 3 fl. pentru Austro-Ungaria şi 7 franci 50 bani pentru România şi străinătate. *Şoimuş* (posta Nagy-Sajó) Ianuarie 1898. — *Ioan Baci*, editor, *Ioan Pop Retegan*ul redactor responsabil.

Bibliografie

La Librăria diecesană se află:

Dr. Petu Barbu: *Religiunea în şcoala populară, îndegetări metodice.* Preţul 30 de cr.

*

Dr. Petru Barbu: *Carte de religiune pentru şcoalele populare:*

Partea I: *Istorieare biblice.* Aprobate de Ven. Consistorii diecesane gr. or. române din Arad şi Caransebeş. Ediţiunea II. Preţul 15 cr.

Partea II: *Istorieare bisericesci.* Aprobate de Ven. Consistorii diecesane gr. or. române din Arad şi Caransebeş. Preţul 15 cr.

„Istoriearele biblice“ şi „Istoriearele bisericesci“ sunt preste „tot cu pricepere alese, iar' textul lor e potrivit înţelegerii copiilor. „Istoriearele sunt însoţite de câte un citat din st. Scriptură, de câte „un adevăr moral, sau de câte un reasumat istoric, menite a forma „cuintesenţa de pus la tractare pe treapta formală a sistemării. „Toate aceste texturi formează împreună materialul din „Religiunea „în şcoala populară,“ pentru a cărei tractare metodică s'au dat „îndrumările trebuincioase în „*Îndegetările metodice*“ ale autorului.“
Foaia pedagogică din Sibiu, an 1897, nr. 21.

Partea III: *Catechismul.* Aprobate de Ven. Consistorii diecesane gr. or. române din Arad şi Caransebeş. Ediţiunea II. Preţul 20 de cr.

*

Dr. Petru Barbu: *Carte de religiune pentru şcoalele medii:*

Partea I: *Istoria sântă a Testamentului vechiu.* Preţul 40 cr.

Partea II: *Istoria sântă a Testamentului nou.* (Sub tipariu).

*

Dr. Petru Barbu: *Manual de istoria bisericească pentru şcoalele medii.* Preţul 35 de cr.

Sub tipariu:

Dr. Petu Ionescu: *Căsătoria după legea civilă ungară (Art. de lege XXXI din 1894) cu notiţe din dreptul bisericesc răsăritean.*

*

Înimicul soacrelor, comedie într'un act. Preţul 15 cr.

*

Biblioteca pentru toţi. Conuscută şi mult aperciata „Biblioteca pentru toţi“ a dat la lumină acum în Nr. 139—148 Codul de procedură civilă adnotat de cunoscutul magistrat Hamangiu. Tot acest autor coprinde şi Nr. 149—151 cu *Legea judec. de pace a timbrului şi autentificărilor*, oferind astfel pe un preţ foarte mic nişte lucrări necesare orăcui cetăţean, în volumaşe portative şi frumos imprimate. Nr. 123 al „Bibliotecei“ coprinde o frumoasă lucrare de marele economist M. Bloch intitulată *Mamele celebre*, o minunată carte de educaţie şi morală. Ceea ce se recomandă mai cu samă e calendarul Bibliotecei pentru toţi care e cel mai frumos şi mai bun calendar pe anul viitor. Un exemplar 50 de bani,

Concurs

Pentru întregirea postului de învăţătoriu dela şcoala confesională gr. or. rom. din **Srediştea Mică**, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. a.

2. Opt metri de lemne pentru învățătoriu.
3. Paușal de scripturistică 5 fl. v. a.
4. Pentru adunarea generală a reuniunii învățătorilor 10 fl.

5. Doauă jugere de pământ

6. Dela fiecare înmormântare unde va fi poftit 50 cr.

Reflectanții sunt avisați a-și trimite petițiunile instruate cu documentele necesare și adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiteral gr. or. rom. al Verșetului în Sredistea Mică, via Versecz, Nagy Szredistye, și a se prezenta în atare Duminecă ori serbătoare în sânta biserică din loc, dar nici decât în ziua de alegere.

Din ședința comitetului parohial, ținută în 21 Decembrie, 1897. 1—3 [2]

Eutimiu Șoșdean m. p.
președ. com.

Vasilie Seiman m. p.
not. com.

În înțelegere cu *Mihailu Juica* Adm. protop.

Pe baza ordinațiunii consistoriale din 11 Novemvrie 1896 Nr. 3523 B. se escrie concurs pentru întregirea postului de capelan încuvințat lângă preotul din **Sredistea Mică**, protopresbiteratul Verșetului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Foia diecesană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a treia parte din toate venitele parohiei, afară de casa parohială, cari aproximativminte dau suma de 270 fl. v. a. la an.

Reflectanții sunt avisați a-și trimite petițiile lor instruate cu documentele necesare pentru parohii de classa primă și adresate comitetului parohial, Oficiului protopresbiteral gr. or. rom. al Verșetului în Sredistea-mică, via Versecz, Nagy Szredistye.

În lipsa de recurenți cu calificățiune pentru parohii de classa primă se vor admite și de aceia, cari vor produce atestate pentru parohii de classa a doaua.

Din ședința comitetului parohial ținută în 21 Decembrie 1897. 1—3 [3]

Eutimiu Șoșdean m. p.
președ. com.

Vasilie Seiman m. p.
not. com.

În înțelegere cu *Mihailu Juica* Adm. protop.

Conform ordinațiunii consistoriale de sub Nr. 3580 școlar ex 1897 se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională ort. rom. din **Honoriciu**, protopresbiteratul Lugojului, cu termen de recurgere de 30 de zile socotit dela prima publicare în Foia diecesană.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt

1. Salariul în bani gata 175 fl
2. 7 Hl. grâu, socotit în bani face 42 fl.

3. 7 Hl. cucuruz despoiat, în bani face 28 fl.
4. 2 jugere de pământ arătoriu cu venit anual 14 fl.
5. 16 m. de lemne numai pentru învățătoriu 28 fl.
6. cvartir liber cu grădină de un juger de pământ, în bani 10 fl.

7. Scripturistica școalei 5 fl.

8. Pentru conferință 7 fl.

9. Dela înmormântări 60 cr.

Cei-ce poftesc a ocupa acest post sunt avisați a-și trimite recursele provezute cu toate documentele și adresate comitetului parohial din Honoriciu la oficiul protopresbiteral în Lugoj.

Honoriciu, în 27 Decembrie, 1897.

[4] 1—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractalul.

Publicațiune

Comuna bisericească gr. or. rom. din **Lugoș**, escrie licitațiune publică cu oferte înscris pentru esarendarea casei sale Nr. C. 169 și 1515 (Hotelul la Posta) din Lugoșul român. Licitațiunea se va ținea Duminecă în 1/13 Februarie, 1898, după amezzi la 3 oare în cancelaria comitetului parohial, (edificiul școalei).

I. Se esarendează în prima linie pe cel puțin 6 ani, casa Nr. C. 169 și 1515 (Hotelul la Posta) cu toate clădirile și întregul intravilan, începând dela 1 August 1898 st. n.

II. Se esarendeaza în linia a doaua acest obiect în partii singuratică pre cel puțin 3 anii începând dela 1 Maiu respective dela 1 August 1898.

III. Ofertele provezute cu timbru de 50 cr. au să fie sigilate și provezute cu 10 % (zece) cautiune dela suma arēndei oferite, și sunt a se inda până Duminecă în 1/13 Februarie 1898 la 12 oare din zi la mânilor sau la adresa dlui episcop primariu Vasilie Cornea din Lugoș.

IV. Condițiunile speciale de licitațiune se pot vedea la dl episcop primariu Vasilie Cornea în cancelaria comitetului.

V. Obiectul esarendărei se arată ori și cui reflectant tot prin dl episcop Vasilie Cornea în fiecare zi dimineața dela 8—11 oare, iar după amezzi dela 4—5 oare.

VI. Oferenții au se scrie espres în ofert, cumcă cunosc condițiunile de licitație și le acceptază

VII. Oferte, cari nu corespund condițiunilor de licitație ori întră mai târziu, nu se vor lua în considerațiune.

Lugoș, în 22/10 Ianuarie 1898. 1—2 [5]

Comisiunea comitetului parohial
al bisericii gr. or. rom. din Lugoș.